

**КОРНОВЕНКО С.В. АГРАРНА ПОЛІТИКА БІЛОГВАРДІЙСЬКИХ УРЯДІВ
А. ДЕНІКІНА, П. ВРАНГЕЛЯ НА ПІДКОНТРОЛЬНИХ ІМ УКРАЇНСЬКИХ
ТЕРИТОРІЯХ (1919-1920 РР.): ІСТОРИОГРАФІЧНИЙ ПРОЦЕС 1919-2000-Х РР.
С.В. КОРНОВЕКО. – ЧЕРКАСИ: АНТ, 2008. – 238 С.**

У контексті історії України ХХ століття чільне місце належить колу питань пов'язаних із Українською революцією 1917-1921 рр. Вітчизняна історіографія, позбавляючись радянських міфологем, виробляючи нові методологічні підходи, аналізує революційні події в Україні 1917-1921 рр., об'єктивно оцінюючи їх роль та значення.

Особливе місце належить зокрема тим перетворенням, що мали місце на селі. За умов загального національного піднесення, аграрного питання стало ключовим у взаєминах влади і населення, більшість якого становило селянство.

Рецензована монографія є однією з перших із даної проблематики, де сконцентрована фактично вся історіографічна та джерельна база конкретної проблеми – аграрної політики білогвардійських урядів А. Денікіна, П. Врангеля на підконтрольних їм українських територіях у 1919-1920 рр.

Актуальність теми дослідження визначається потребою осмислення життя селянства з позицій нового історичного мислення.

Взявшись за реалізацію складного наукового проекту, автор здійснив його у тісному взаємозв'язку з держбюджетною темою «Історичні форми ментальності, соціально-економічної та громадсько-політичної самоорганізації українського селянства» Наукового товариства істориків-аграрників, Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького.

Предметом всебічного аналізу став історіографічний процес політики білогвардійських урядів Денікіна і Врангеля на українських землях за роки Директорії.

Поставленим дослідницьким завданням відповідає й запропонована автором архітектоніка праці. Її складовими є вступ, 5 розділів, поділених на 11 підрозділів, висновки, список використаних джерел та літератури. Оцінюючи структуру монографії, слід підкреслити, що науковець достатньо чітко визначив спрямування своїх дослідницьких зусиль і цим забезпечив композиційну цінність монографії.

Значної уваги історик приділив радянському і пострадянському історіографічному процесу, де аргументовано показав стан та перспективи подальшого вивчення теми.

Позитивною рисою рецензованого дослідження є також те, що воно ґрунтується на розгалуженій джерельній базі, пріоритетне місце в якій належить архівним матеріалам. Так, зокрема опрацьовано документи ЦДАВО і ЦДАГО України. Цінна інформація взята автором із Державного архіву Автономної Республіки Крим. Варто відзначити зусилля автора щодо залучення матеріалів центральних архівів Російської федерації, зокрема, ДАРФ і РДВА. (Російського державного військового архіву).

Широко у дослідженні використані опубліковані документи, мемуари, спогади. Залучено також ряд матеріалів докторських і кандидатських дисертацій.

Ґрунтовний, максимально об'єктивний аналіз історіографічної спадщини Білого руху в Україні, проведений С. Корновенком, не може не викликати позитивної оцінки.

Аналіз змісту монографії свідчить, що автором здійснено значний обсяг науково-дослідної роботи.

Загалом, уважно прочитана книга дасть повчальний досвід, допоможе розібратися у складних і важливих подіях віддаленого історичного минулого.